

บทที่ ๖

สรุป

ตามหลักการบริหารสากล ก็ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า การบริหารงานพัสดุ เป็น เครื่องมืออัน สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การบริหารงานทุกประ เภทประสบผลสำ เร็จ การบริหารงานหลายโครงการ ไม่สามารถบรรลุผลสำ เร็จตาม เป้าหมายที่วางไว้ ทั้งยังก่อให้เกิดความสับสน เปลืองในด้านกำลังคน กำลังทรัพยากรอื่น ๆ เนื่องมาจากการบริหารงานพัสดวยังไม่มีการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามมาตรฐานสากล^๑

การจัดหา เป็นวงจรที่สำคัญมากช่วงหนึ่งของการบริหารงานพัสดุ หรืออาจจะ เรียกได้ว่า งานส่งกำลังบำรุง การจัดหาเป็นช่วงตอนหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความเสียหายและข้อบกพร่องได้ง่าย หากเปิดช่องโหว่ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หรือรับผิดชอบ รวมทั้งคำครหาต่าง ๆ เป็นที่ทราบกันดี แล้วว่า การจัดหา มีหลายวิธี แต่การหาที่เป็นที่นิยมกันมากได้แก่ การจัดซื้อหรือจ้างจนอาจเป็น ที่เข้าใจผิดกันว่า การจัดหา ก็คือการซื้อหรือจ้างนั่นเอง และทำนองเดียวกัน การจัดซื้อหรือจ้าง มี มากหลายวิธีหลายแบบ แต่ที่พิมพ์กันเป็นแบบสากล ก็คือ วิธีซื้อหรือจ้างด้วยการประกวดราคา เพราะ เป็นวิธีที่เปิด เผย เปิดโอกาสให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ทำการแข่งขันกันอย่างกว้างขวาง ทำให้ เกิดความยุติธรรมแก่ผู้เข้าประกวดราคามากที่สุด และอำนวยความสะดวกให้ซื้อพัสดุได้ในราคาประหยัด การ ประกวดราคาแต่ละครั้งมีวงเงินสูง

กองทัพบก เป็นสถาบันทางทหารที่ถือกันว่ามี ความเจริญก้าวหน้าในด้านการส่งกำลังบำรุง หรืออาจจะ เรียกว่าการบริหารงานพัสดุ สูงกว่าหน่วยราชการอื่น ๆ ในประเทศไทย ด้วยลักษณะ งานและภารกิจอันสำคัญ ได้แก่ การป้องกันเอกราชและอธิปไตยของชาติ ต้องอาศัยหลักการส่ง

---

^๑ปรีชา จำปารัตน์ และไพศาล ชัยมงคล, "ความสำคัญของการบริหารงานพัสดุ," ใน การบริหารพัสดุ : ทฤษฎีและปฏิบัติ, หน้า ๔.

กำลังบำรุงที่ดี มีประสิทธิภาพสามารถให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังให้ทัน เวลาไม่ล่าช้ากว่าเวลาที่ต้องการและให้ได้สิ่งอุปกรณ์ตามความต้องการทั้งด้านปริมาณ คุณภาพและจำนวน ดังคำกล่าวของ จอมพลรอม เมล ซึ่งกล่าวว่า

"การมีระบบส่งกำลังอันเหมาะสม มีอายุตลอดจนมีน้ำมันและกระสุนอย่าง เพียงพอ เป็นพฤติกรรมที่ขาดเสียมิได้ของกองทัพ เพื่อผจญศึกก่อนการยุทธแต่ละครั้ง เมื่ออยากจะรู้ว่าแพ้หรือชนะ ให้ดูในเรื่องการส่งกำลังบำรุง การส่งกำลังบำรุง จะเป็นผู้ชี้ชะตากรรมของการยุทธ..."

การจัดหาด้วยวิธีการประกวดราคา เป็นวิธีการที่กองทัพปกติปฏิบัติมาช้านานและอาจ ถือได้ว่า มีระเบียบควบคุมวิธีการดำเนินการรัดกุมมากกว่าของทางพลเรือน แต่กระนั้นก็ตาม ผลการวิจัยจากข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ และการสัมภาษณ์ จากแหล่งที่เชื่อถือได้ พบปัญหาและ อุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ในด้านระบบการจัดหาบุคคลและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ซึ่งปัญหาและอุปสรรค ดังกล่าวทำให้การประกวดราคาซื้อหรือจ้าง ไม่บรรลุถึงเป้าหมายสำคัญ ทำให้ขาดประสิทธิภาพ ขาดการประหยัดและเกิดความไม่ยุติธรรม ขาดความรับผิดชอบ ขาดความซื่อสัตย์สุจริตในการบริหาร ผลดังกล่าวมิได้มีผลเสียเฉพาะระบบการบริหารเท่านั้น แต่นั่นย่อมหมายถึงความล้มเหลว ในการจัดงานส่งกำลังบำรุง ส่วนหนึ่งซึ่งทำให้กองทัพบกอันเปรียบเสมือนรั้วป้องกันประเทศชาติ ถ้า ขาดประสิทธิภาพ เกิดความบกพร่องในการปฏิบัติภารกิจอันสำคัญยิ่ง ย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อ เสถียรภาพและความมั่นคงของชาติ

ผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลอันได้จากเอกสารทางด้านวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งทำการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญในการจัดหาครั้งนี้ มาประกอบความคิดเห็นของผู้เขียน เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในกรรมวิธีดำเนินการประกวดราคาซื้อหรือจ้าง เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการกองทัพบกต่อไปในอนาคต ดังนั้น หากจะให้การดำเนินการจัดหา บังเกิดผลในการมีประสิทธิภาพและประหยัด ปราศจากการทุจริต จะต้องปรับปรุงแก้ไขปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการจัดหาทุกขบวนการโดยไม่เจาะจงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งโดยเฉพาะ กล่าวคือจะต้อง ปรับปรุงแก้ไข อุปสรรคที่สำคัญ ๓ ประการ ตามที่กล่าวมาแล้ว คือ ระบบการจัดหา ตัวบุคคล อัน หมายถึงเจ้าหน้าที่จัดซื้อและจ้าง ผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พ่อค้า

และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ด้วยวิธีการที่ดีที่สุดตามทัศนะของผู้เขียน ก็คือ การแก้ด้วยการจัดหน่วยจัดหาแบบรวมการ คือจัดตั้งสำนักงานจัดหาของกองทัพบกขึ้น ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก็คือทำให้มีเอกภาพในการบังคับบัญชา การควบคุมกำกับดูแลและกระทำได้อย่างทั่วถึง ลดขั้นตอนการผ่านหน่วยควบคุมลง เป็นการลดเวลาล่วงหน้าทางธุรการลงด้วย และยังขจัดปัญหาเรื่องความยุ่งยากสับสนในด้านกำลังพล มีหน่วยรวบรวมแบบธรรมเนียมที่ใช้ในการประกวดราคาซื้อและจ้าง รวมทั้งการจัดทำมาตรฐานสิ่งอุปกรณ์ คุณลักษณะเฉพาะ สามารถจะกระทำได้ง่าย อีกทั้งเป็นการป้องกันการเข้าซ้อนของความต้องการและควบคุมการใช้งบประมาณมีความคล่องตัวมากขึ้น

จะอย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมีความเห็นว่า อุปสรรคที่สำคัญที่สุดและก่อให้เกิดปัญหามากที่สุดในการประกวดราคาซื้อและจ้างทำให้การประกวดราคาซื้อและจ้าง ไม่สามารถบรรลุถึงจุดหมายที่สำคัญหรือวัตถุประสงค์ของการบริหารงานพัสดุ หรือการส่งกำลังบำรุงได้ทำให้ขาดประสิทธิภาพ ขาดการประหยัด และบางทีก็ขาดประสิทธิผลอีกด้วย ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว เกิดขึ้นเนื่องจากตัวบุคคลมากกว่าปัจจัยอื่นใด ฉะนั้น จึงสมควรที่จะพึงเล็งหรือนำมาตรการในการพัฒนาตัวบุคคล อันได้แก่เจ้าหน้าที่ทุกตำแหน่งทุกระดับชั้น ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในการประกวดราคาซื้อและจ้าง มาเร่งรีบดำเนินการปรับปรุง ให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานโดยมีอุดมคติที่ดีต่อด้านการกระทำอันทุจริตและประพฤติมิชอบในหน้าที่ราชการ ให้มีความสำนึกในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สำหรับตัวผู้บังคับบัญชาทุกระดับจะต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชาบริหารงานอย่างมีหลักการ อดงานที่ดี มีการมอบหมายแบ่งอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน มีลักษณะการเป็นผู้นำที่ดี รู้จักปรับปรุงแก้ไขระบบงานทุก ๆ ด้าน โดยมีระบบการควบคุมงานที่ดี มีความจริงใจต่อการปฏิบัติงาน ทั้งจะต้องมีความละเอียดใจตนเองในการกระทำที่ผิคนั้นด้วย